

В І Д Г У К
офіційного опонента на дисертаційну роботу Гуцул Наталія Зеновіївна
«Удосконалення спеціальної фізичної підготовки кікбоксерів з
урахуванням різних стилів змагальної діяльності на етапі спеціалізованої
базової підготовки», представлену на здобуття наукового ступеня
кандидата наук з фізичного виховання і спорт зі спеціальності: 24.00.01 –
Олімпійський і професійний спорт

Актуальність теми дисертації

Останнім часом спортивні єдиноборства, і зокрема бойові мистецтва привертають все більшу увагу зі сторони спортсменів, вболівальників, засобів масової інформації, а також потенційних спонсорів і партнерів. За останнє десятиріччя кількість змагань серед різних єдиноборств та бойових мистецтв збільшилася (Платонов В.М., 2016; Булатова М.М., 2017; Павленко Ю.О., 2017). Разом з цим з'явилась різноманітність видів спортивних єдиноборств, які конкурують між собою в сфері популярності та масовості. Неолімпійські види єдиноборств, в порівнянні з олімпійськими, стрімко розвиваються, використовуючи сучасні комерційні стратегії, залучаючи фінансові ресурси, які сприяють їх динамічному розвитку (Козлова С.К., Борисова О.В., 2017).

Заняття різними видами бойових мистецтв вимагають від спортсменів організації специфічних моторних програм рухової активності, реалізованих за участю різних чинників, зокрема фізичної підготовки (Finley J. J., O'Leary M., Wester D., 2004).

Сучасні дослідження у галузі спортивної науки спрямовуються на вивчення комплексного контролю у спорті, впливу фізичних навантажень на організм спортсмена. Крім того, є дослідження присвячені методологічним й теоретичним проблемам спорту, особливостям діагностики функціонального стану спортсменів, вивченню особливостей змагальної діяльності спортсмена та особистості спортсмена та тренера.

Кікбоксинг, як інтегральний вид єдиноборства, що поєднує боксерську

техніку із борцівськими прийомами та ударами ногами, займає одну із перших сходинок щодо популярності. Спортивна підготовка, мета якої для кікбоксерів вищої кваліфікації – досягнення успіху у змаганнях, не тільки містить у собі тренувальну та змагальну діяльність, але також підпорядковує собі весь спосіб життя цієї категорії спортсменів. Тому за наявності сильної мотивації, при підпорядкуванні найрізноманітніших форм довільної активності єдиній меті спортивної підготовки виникають зовсім унікальні можливості для виявлення індивідуальних особливостей саморегуляції.

В той же час, аналіз сучасних досліджень характеризує відсутність інтегральних критеріїв контролю за фізичною підготовленістю спортсменів, зокрема у кікбоксингу, із урахуванням індивідуальних стилів веденні поєдинку.

Виходячи з вищезгаданого, виникає питання необхідності дослідження спеціальної фізичної підготовки у кваліфікованих кікбоксерів із урахуванням різних стилів змагальної діяльності.

Таким чином, дисертаційна робота Гуцул Н.З. «Удосконалення спеціальної фізичної підготовки кікбоксерів з урахуванням різних стилів змагальної діяльності на етапі спеціалізованої базової підготовки» є актуальною.

Актуальність роботи також визначає той факт, що вона виконувалась в межах теми 2.9 «Індивідуалізація тренувального процесу кваліфікованих єдиноборців» Зведеного плану науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту на 2011-2015роки (номер державної реєстрації 0111U001723).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій з їх критичною оцінкою порівняно з відомими рішеннями.

Дисертація складається зі вступу, аналітичного розділу, методичного розділу, чотирьох розділів результатів досліджень, розділ аналізу та узагальнення результатів дослідження, висновків, списку літератури, додатків.

Аналітичний огляд розкриває сучасний стан теоретико-методичних аспектів фізичної підготовки в спортивних єдиноборствах.

Огляд літератури повністю відповідає суті дисертації, викладений логічно і розкриває питання пов'язані із проблемами прогнозу успішності в спорті та шляхів її можливого вирішення.

Для обґрунтування отриманих результатів автором застосовувалися роботи з теорії і методики спортивного тренування (Л.П. Матвеев, 1999; В.Н. Платонов, 2004; М.П. Савчин, 2015), системи спеціальної фізичної підготовки в спортивних єдиноборствах (С.В. Кіприч, 1996; Г.В. Данько, 1999; Ю.А. Бріскін, О.Ф. 2009), сучасним технологіям підготовки спортсменів на етапі спеціалізованої базової підготовки (Г.Н. Арзютов, 1997; Д. Перрека; 2004; О. Бекас, 2009; М.Ю. Степанов, 2011), індивідуалізації підготовки спортсменів у спортивних єдиноборствах (І.В.Деркаченко, 2007; В.Г. Саєнко, 2008; S. Latyshev, 2014; О.С. Кощеєв, 2017).

Методичний розділ присвячено висвітленню використаних у роботі методик дослідження. Для вирішення поставлених завдань використано адекватні методи дослідження. Автор використовував теоретичний аналіз і узагальнення даних науково-методичної літератури, аналіз документальних матеріалів, соціологічні методи дослідження, педагогічне спостереження, аналіз технічних компонентів підготовленості спортсменів.

Автором проведено обстеження кваліфікованих кікбоксерів із різними стилями змагальної діяльності. Виявлено відмінності за рівнем спеціальної фізичної підготовки та техніко-тактичних дій у кваліфікованих кікбоксерів із урахуванням різних стилів змагальної діяльності.

Четвертий розділ присвячено обґрунтуванню та оцінці ефективності програми удосконалення спеціальної фізичної підготовки кваліфікованих кікбоксерів на етапі спеціалізованої базової підготовки.

Новим результатом роботи є виявлений зв'язок між рівнем спеціальної фізичної підготовки кваліфікованих кікбоксерів та індивідуальними стилями ведення поєдинку на етапі спеціалізованої базової підготовки.

Цінним результатом дисертації є запропонований автором підхід формування структури спеціальної фізичної підготовки кваліфікованих кікбоксерів на основі врахування їхніх індивідуальних особливостей та техніко-тактичних дій в умовах змагальної діяльності.

Таким чином, задачі, які поставлені у дисертації виконані у повному обсязі.

Достовірність і новизна отриманих результатів. Загалом, результати досліджень, отримані автором ретельно обґрунтовані і доведена їх достовірність. Висновки дисертаційної роботи в цілому відображають отримані результати і відповідають меті та завданням дослідження.

Практичне значення результатів досліджень. На основі проведеного дослідження та отриманих даних можна створювати відповідні програми для оптимізації тренувального процесу кваліфікованих кікбоксерів із урахуванням індивідуальних властивостей спортсменів.

Результати дисертаційної роботи впроваджено в практику навчально-тренувального процесу дитячо-юнацького спортивного клубу «Альянс», у навчально-тренувальний процес спортивного клубу «Файтерс», у навчально-тренувальний процес спортивного клубу «Тайфун», у навчальний процес Івано-Франківського коледжу фізичного виховання та в навчальний процес кафедри фехтування, боксу та національних одноборств Львівського державного університету фізичної культури.

Повнота викладення матеріалу дисертації в опублікованих працях і авторефераті. За матеріалами дисертації опубліковано 10 наукових праць, з них 6 статей в спеціалізованих фахових наукових виданнях, 1 – у іноземному науковому журналі, що входить до науко метричної бази Scopus.

Рекомендації щодо використання результатів дисертації.

Матеріали досліджень можуть бути включені у практику підготовки спортсменів та у лекційні курси вузів України, які готують спеціалістів галузі олімпійського та професійного спорту та фізичного виховання.

Результати дисертаційної роботи доцільно використовувати у навчальних закладах Міністерства освіти і науки України, Міністерства молоді та спорту України, Академії педагогічних наук України, у спортивно-освітніх закладах.

Недоліки дисертації та автореферату щодо їх змісту й оформлення.

Оцінюючи в цілому дисертаційну роботу Гуцул Н.З. «Удосконалення спеціальної фізичної підготовки кікбоксерів з урахуванням різних стилів змагальної діяльності на етапі спеціалізованої базової підготовки» позитивно, слід зупинитися на ряді положень, що потребують додаткових коментарів.

1. У тесті дисертації є неточні вирази, наприклад, «бистрість як рухова якість», «динаміка змін», «загальна кількість техніко-тактичних кваліфікованих кікбоксерів», тощо.

2. При аналізі літературних джерел автор стверджує, що: «підсумком виборчої морфо-функціональної спеціалізації організму закономірно стає набуття ним рис, що вирізняються ознакою індивідуальності, знаходять своє вираження в схильності спортсмена до різних способів здійснення рухової діяльності». Однак, первинним є як раз індивідуально-типологічні властивості спортсмена: морфо-функціональні, психофізіологічні, психічні, тощо. А вже на основі цих індивідуальних вроджених властивостей в умовах тренувального процесу формується відповідні «способи здійснення рухової діяльності». І

далі: «підсумком адаптаційного процесу є сформований середовищем фенотип, наділений комплексом найбільш затребуваних рухової діяльністю властивостей». Адаптація - це процес пристосування організму до умов існування, а фенотип - це сукупність характеристик індивідуального розвитку організму. Дійсно, фенотип формується в умовах адаптаційного процесу під впливом тієї ж рухової діяльності. Однак, для організму важливим є не формування «найбільш затребуваних рухової діяльністю властивостей», а зберігання гомеостазу. Але при цілеспрямованому тренувальному процесі можна використати адаптаційні механізми для розвитку відповідних необхідних характеристик спортсмена.

3. Автор проводив соціологічне опитування. Чи проводилося перевірка цієї методики на інформативність та валідність?

4. Автор застосував визначення наявного рівня гліколітичної анаеробної працездатності спортсменів. Але це не прямий спосіб визначення домінуючої системи енергозабезпечення у спортсменів, який має похибку. Чому автор не застосував прямий спосіб визначення рівня анаеробної працездатності?

5. Автор застосовував методику оцінки психофізіологічних властивостей спортсменів. Зокрема, вивчалась антиципація. Однак, по-перше, антиципація – це передбачення дій із зовнішнього середовища, суперника, виникнення подразника. У залученій методиці пропонується визначення простих та складних сенсо-моторних реакцій. Але для визначення антиципації потрібно забезпечити випадковість виникнення подразнику. Крім того, не зовсім зрозумілим є показник рівень напруженості сенсомоторної сфери. Як він визначається, і що він відображає?

Відповідність дисертації встановленим вимогам. Дисертаційна робота Гуцул Н.З. «Удосконалення спеціальної фізичної підготовки кікбоксерів з урахуванням різних стилів змагальної діяльності на етапі спеціалізованої

базової підготовки», за своїми теоретичним і практичним рівнем відповідає вимогам п. 11 «Порядку присудження наукових ступенів», затверджених Постановами Кабінету Міністрів України №567 від 24.07.2013 року та №656 від 19.08.2015 року, які пред'являються до кандидатських дисертацій, оскільки вона присвячена актуальному напрямку сучасного олімпійського спорту – пошуку шляхів удосконалення фізичної підготовки кваліфікованих кікбоксерів.

Наукові положення та висновки, сформульовані в дисертації, базуються на достатній кількості експериментальних досліджень, мають науково обґрунтований характер, логічно пов'язаний з отриманими результатами. Автореферат відображає зміст дисертації.

Дисертаційна робота є завершеним науковим дослідженням, що має як теоретичне, так і практичне значення, отримані нові науково обґрунтовані результати, відповідає вимогам до кандидатських дисертацій, а її автор заслуговує присвоєння наукового ступеня кандидата наук за фізичного виховання і спорту за спеціальністю 24.00.01– олімпійський і професійний спорт.

Завідувач кафедри біомеханіки та спортивної метрології
Національного університету
фізичного виховання і спорту України,
доктор біологічних наук,
професор

 Г.В. Коробейніков

Підпис Г.В. Коробейнікова засвідчую
Проректор з науково-педагогічної роботи
Національного університету
фізичного виховання і спорту України

 О.В. Борисова

